

Vesilahden kunnan konserniohje

1.1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

1.2 Soveltamisala

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden mahdollisia tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

- Kunnan kuntakonserniin kuuluu seuraava kunnan määräysvallassa oleva yhteisö:
 - o Vesilahden Kuntakiinteistöt Oy (3564734-9)

Kunnan osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteyksyritystä ja osakkuusyhteyttä.

- Kunnalla ei ole osakkuusyhteisöjä.

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Pirkanmaan liitto, omistusosuus 0,55 %
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, omistusosuus 1,13 %

1.3 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Kunnanhallitus 17.11.2025 §260

Kunnanvaltuusto 8.12.2025 §88

1.4 Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksyttyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

1.5 Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako

Konsernijohto on määritelty kunnan hallintosäännössä.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta, kokonaisedun toteutumisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kunnanvaltuusto hyväksyy

- omistajapolitiikan
- konserniohjeen
- kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet
- kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen osana kunnan tilinpäätöstä.

Kunnanhallitus

- vastaa omistajapolitiikan ja omistajastrategian määrittelystä
- päättää konserniohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä
- vastaa tytäryhtiöiden omistajaohjauksesta
- päättää kunnan edustajien nimeämisestä yhtiökokouksiin ja vastaaviin kokouksiin sekä antaa heille toimintaohjeet
- nimeää kunnan edustajat valittaviksi yhteisöjen hallituksen jäseniksi mukaan lukien puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan

Kunnanhallitus 17.11.2025 §260

Kunnanvaltuusto 8.12.2025 §88

- vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä hyväksyy sisäisen valvonnan yleiset toimintaohjeet

Kunnanjohtaja

- vastaa kuntakonsernin taloudesta, johtamisesta, ohjauksesta sekä valvonnasta
- vastaa kuntakonsernin omistajapolitiikan toteutuksesta

1.6 Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista.

Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia.

Kuntaa edustaa yhtiökokouksessa kunnanhallituksen määräämä edustaja. Kyseisen yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia yhtiökokousedustajana kokouksessa, jossa päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajalla ja hallituksen muilla jäsenillä on oikeus olla läsnä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksen ajankohta on sovittava nimetyn yhtiökokousedustajan kanssa.

1.7 Hallituksen nimeäminen

1.7.1 Hallituksen jäsenten valinta ja toimikausi

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen.

Hallituksen jäsenet mukaan lukien hallituksen puheenjohtaja ja tarvittaessa varapuheenjohtaja valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa tai tarvittaessa ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Tytäryhtiöiden hallitukseen voidaan nimetä asiantuntemuksen perusteella kunnan viranhaltijoita tai työntekijöitä. Tytäryhtiöiden hallituksen jäseniksi tai johtoon ei voi nimetä konsernijohtoon eikä tarkastuslautakuntaan kuuluvia henkilöitä.

Kunnanhallitus 17.11.2025 §260

Kunnanvaltuusto 8.12.2025 §88

Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan.

Kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kunnilla on enemmistö, on hallituksen jäsen ehdokkaiden nimeämisessä ja valinnassa noudatettava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia (609/1986).

Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota. Yhtiön hallituksen jäsenen vaihtaminen kesken toimikauden edellyttää myös kunnan ohjausta. Hallituksen jäsenen tehtävän tullessa avoimeksi kesken toimikauden, hallituksen on huolehdittava siitä, että tarvittaessa ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan koolle uuden jäsenen valitsemiseksi.

1.7.2 Hallituksen jäsenten riippumattomuus ja esteellisyys

Osakeyhtiölain mukaan hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua yhtiön ja kolmannen henkilön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa. Sama koskee muuta vastaavaa oikeustointia ja puhevallan käyttämistä.

1.8 Hallituksen tehtävät ja työskentely

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (ns. yleistoimivalta). Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallituksen jäsenten tehtävänä on huolellisesti toimien edistää yhtiön ja sen osakkeenomistajien etua.

Yhtiön strategisten tavoitteiden osalta hallituksen on huolehdittava, että strategia on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä ja että strategian toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa yhtiökokouksen tai hallituksen tekemää päätöstä, joka on lain tai yhtiöjärjestyksen vastaisena pätemätön.

Liiketoiminnallisten päätösten osalta on huolehdittava, että päätös perustuu olosuhteisiin nähden asianmukaisiin selvityksiin ja objektiiviseen harkintaan sekä säännösten noudattamiseen.

Kunnanhallitus 17.11.2025 §260

Kunnanvaltuusto 8.12.2025 §88

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Hallituksen jäsenen passiivisuus ei vapauta vastuusta ja vastuu voi myös syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta.

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä ja kun kaikille jäsenille on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen. Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni. Hallituksen jäsenellä on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkitykseksi pöytäkirjaan.

Hallituksen kokouksista on laadittava pöytäkirja. Sähköisesti järjestetyt kokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja myös niistä on laadittava pöytäkirja.

1.9 Palkkiot ja palkitseminen

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous. Hallituksen kokouspalkkioiden maksamisessa noudatetaan kunnan hallintosäännön mukaisia kunnanhallituksen kokouspalkkioita. Kokouspalkkio voidaan maksaa myös kokoukseen osallistuville asiantuntijoille.

Yhtiökokous päättää tarvittaessa yhtiön hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkiosta.

1.10 Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus sekä hankinnat

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Kunnan tytäryhteisöt noudattavat Vesilahden kunnan hankintaohjetta ja ovat ohjeen mukaisesti mukana niissä yhteishankintasopimuksissa, joihin kunta on sitoutunut.

1.11 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Kunnanhallitus 17.11.2025 §260

Kunnanvaltuusto 8.12.2025 §88

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan taloudellisuutta.

Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kunnalle puolivuositain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehitymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhtiöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitolapaa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Hallinto- ja talousjohtaja antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista ja laadinta-aikataulusta.

1.12 Hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet

Tytäryhteisöjen tulee hallintoa ja taloutta järjestäessään varmistaa, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kunnan omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

1.13 Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kunnan kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista

Kunnanhallitus 17.11.2025 §260

Kunnanvaltuusto 8.12.2025 §88

- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit sekä kiinteistö- ja yrityskaupat
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

1.14 Konsernin sisäiset palvelut

Konsernin rahoitussuunnittelulla minimoidaan rahoitusriskejä ja turvataan sekä kunnan että tytäryhteisöjen maksuvalmius. Tytäryhteisöt liitetään konsernitilin käyttäjiksi kunnanhallituksen ja tytäryhteisön hallituksen yhdenmukaisilla päätöksillä. Konsernitilin sisäisistä luottolimiiteistä ja mahdollisesta sisäisestä korosta päättää kunnanhallitus.

Kunnanhallitus 17.11.2025 §260

Kunnanvaltuusto 8.12.2025 §88

Kunta voi tuottaa konserniyhtiöille sisäisiä palveluja. Sisäisistä palveluista sovitaan erikseen.

1.15 Tilintarkastus

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tytäryhteisöjen suureen lukumäärään tai muuhun tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kunnan tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

1.16 Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohdolle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

1.17 Tiedottaminen

Kunnan toiminta käsittää kuntalain 6 §:n 2 momentin mukaan kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille.

Hyvä hallinto edellyttää luotettavaa ja riittävää tiedottamista. Tytäryhteisöjen viestinnän on oltava hyvin suunniteltua, aktiivista ja avointa. Tytäryhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön hallituksen puheenjohtaja sekä kunnan puolella konsernijohto, ellei muuta ole sovittu. Tytäryhteisöjen on oma-aloitteisesti tiedotettava riittävällä tavalla toiminnastaan ja taloudestaan.